

Ministerul Afacerilor Externe al României

Nr.D2/1094

29 februarie 2000

Domnului Mugur Isărescu

Prim-ministru al Guvernului României

MEMORANDUM

De la: Petre Roman, ministru de stat, ministrul afacerilor externe

Tema: **Termeni folosiți pentru denumirea etniei romilor/țiganilor**

În ultima perioadă, Ministerul Afacerilor Externe a fost confruntat cu o veritabilă campanie declanșată de unele asociații de romi pentru reconsiderarea oficială a poziției sale în privința recomandării pe care a făcut-o, prin memorandumul MAE nr. H03/169 din 31 ianuarie 1995 către primul ministru, pentru utilizarea, în documentele oficiale, a termenului de "țigan", în detrimentul celui de "rom", care de-abia începuse să se impună.

Preocuparea pentru acest memorandum a fost manifestată și de mediile internaționale. Reprezentanți ai Consiliului Europei, ai Înaltului Comisar al OSCE pentru Minorități Naționale, precum și ai organizațiilor neguvernamentale internaționale militante pentru drepturile omului au făcut referire, în discuțiile lor cu autoritățile române, la acest document.

Deși recomandarea din memorandumul menționat a fost aprobată de primul ministru, nu există nici un indiciu că ea s-ar fi concretizat, ulterior, într-un act cu

putere administrativă pentru instituțiile statului. Acest lucru este confirmat și de denumirea "Oficiului Național pentru Romi", structură aflată în componența Departamentului pentru Protecția Minorităților Naționale din cadrul Guvernului.

Creșterea, în ultimii ani, a gradului de conștientizare, de către romi, a propriei identități, s-a reflectat, pe plan național și internațional, și printr-o utilizare tot mai frecventă, atât la nivel oficial, cât și în limbajul comun, a denumirii de "rom", în detrimentul celei de "țigan", prin care membrii acestei etnii se identifică.

În acest context, organizațiile internaționale, guvernamentale și neguvernamentale, au adoptat și ele termenul de rom, în alternanță cu cel de țigan, mai răspândit anterior sau cu alți termeni. Astfel, ONU utilizează denumirea **Roma** sau **Gypsies** (engleză), **Roma** sau **Tziganes** (franceză); Consiliul Europei - **Roma/Gypsies** (engleză), **Roms/Tsiganes** (franceză); OSCE - **Roma and Sinti** (Sinti reprezentând denumirea dată romilor din Germania).

MAE se declară fidel respectării dreptului fiecărui grup la **auto-identificare**, drept consfințit în documentele internaționale la care România este parte (Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale) și în legislația internă (Legea recensământului).

În același timp, considerăm că nu intră în competența MAE să impună altor instituții folosirea exclusivă sau preferențială a unei anumite denumiri a acestei etnii. De altfel, în dialogul și corespondența cu organizațiile internaționale, inclusiv în rapoartele la care România este parte, MAE a folosit, în ultimii ani, cu precădere denumirea de "rom" (de exemplu, rapoartele periodice privind aplicarea Pactului Internațional cu privire la drepturile civile și politice și a Convenției internaționale împotriva discriminării rasiale, ambele prezentate în vara anului 1999).

Având în vedere cele de mai sus, **propunem** folosirea, cu precădere, a termenului de **rom**, în corespondența MAE, în paralel cu formulele alternative menționate mai sus (**Roma/Gypsies, Roms/Tsiganes, Roma and Sinti**) în corespondența cu organizațiile internaționale care le utilizează.

Accastă propunere:

- răspunde presiunii exercitate de majoritatea asociațiilor romilor din România pentru anularea Memorandum-ului MAE nr.H(03)169/1995, contribuind la "stingerea" unui conflict artificial și, mai mult, la construirea unor relații, pe baze partenoriale, cu ONG-urile care reprezintă această comunitate etnică;

- este rezultatul consultărilor dintre MAE și o serie de specialiști în domeniu, organizații internaționale (Consiliul Europei și OSCE), instituții naționale (Departamentul pentru Protecția Minorităților Naționale, Ministerul Educației Naționale, Avocatul Poporului) și asociații ale romilor.